

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 357/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Jarmilou Čižmárovou, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 153/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 153/2012.

2. Ku skutkovému stavu v danej veci sťažovateľka uviedla:

«Žalobou podanou dňa 10.08.2012 sa sťažovateľka domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o prevode vlastníctva bytu č. [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] poschodí bytového domu na [REDAKOVANÉ] - číslo súpisné bytového domu [REDAKOVANÉ] postaveného na parcele registra [REDAKOVANÉ] č. [REDAKOVANÉ] o výmere 760 m², zapísaného na [REDAKOVANÉ], Okres Bratislava II, Obec Ba - m. č. [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ], ktorú sťažovateľka „uzavrela“ s odporcom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ].

Okresný súd Bratislava II rozhodnutím zo dňa 18.11.2014 žalobu sťažovateľky zamietol z dôvodu, že sťažovateľka mala pristupovať k tomuto právnomu úkonu s dostatočnou starostlivosťou, čo podľa súdu neurobila a týmto svojim nedbanlivým konaním sa sama dostala do tej situácie, že predmetný byt predala, aj keď na v celom pojednávaní sa sťažovateľka snažila dokázať, že ju odporca dostal podvodne do omylu, keď jej sľuboval požičať sumu 5000,00 EUR a pritom jej namiesto Zmluvy o pôžičke dal podpísať zmluvu o prevode vlastníctva predmetného bytu. Na tento dôkaz súdu stačili dve výpovede pána [REDAKOVANÉ] priateľa spolupracovníka odporcu - spolu boli koncipientmi v advokátskej kancelárii [REDAKOVANÉ] a pán [REDAKOVANÉ] sa zaoberal okrem toho ešte aj realitami. Sťažovateľka potrebovala pôžičku vo výške minimálne 2500 EUR, pretože toľko dlžila správcovi za náklady spojené s užívaním bytu. Sťažovateľka je invalidná dôchodkyňa, ktorej mesačný príjem bol v tej dobe 223,00 EUR mesačne. Odporca zo sumy 5000,00 EUR, ktorá mala byť podľa sťažovateľky predmetom pôžičky, zaplatil správcovi dlžnú sumu 2500,00 EUR a odrátal si notárske poplatky a sťažovateľke poskytol peňažné prostriedky vo výške 2000,00 EUR. Do pokladničného príjmového dokladu jej napísal odporca v 1. rade sumu 2000,00 EUR. Sťažovateľke príjmový pokladničný doklad na sumu 2000,00 EUR neodovzdal, ale do sumy na tomto príjmovom doklade, ktorý nemal podstatné náležitosti (najmä účel - z čoho by bolo hneď zrejmé, že ide o sumu za kúpu bytu) dopísal 0 a zo sumy 2000,00 EUR vznikla suma 20000,00 EUR - dvadsaťtisíc, ktorú odporca prezentoval na pojednávaniach ako kúpnu cenu bytu, ktorú ale v skutočnosti nikdy nezaplatil.

Okrem toho v priebehu konania bol podaný návrh na predbežné opatrenie, zákaz dispozície s predmetným bytom, avšak do lehoty vydania tohto predbežného opatrenia, odporca, ktorý mal o tento byt taký záujem, tento ihneď predal a vlastníctvo previedol

na novú vlastníčku pani [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vtedy bytom [REDAKOVANÉ], ktorá neskôr ako vlastníčka pristúpila na strane odporcov do konania. Z tohto dôvodu bol návrh na predbežné opatrenie zamietnutý.

Toto správanie odporcu si Okresný súd akosi zabudol všimnúť, aj keď o tomto predbežnom opatrení sám rozhodoval a tie dátumy sú naozaj pozoruhodné, aj keď nemusia nič dokazovať. Ide len o to, že najprv odporca prezentoval, že byt sám chcel, potom ho hneď ako sa s bytom dostal do sporu tento predal. Domnievam sa, že ak by si bol istý, že byt nadobudol v súlade so zákonom, prevod vlastníctva bytu by nerealizoval.

Dôkazom toho, že ani odporkyňa v 2. rade pani [REDAKOVANÉ] nie je stotožnená s kúpou predmetného bytu svedčí skutočnosť, že sa do dnešného dňa aj keď je vlastníčkou bytu nepokúsila sa ho získať. Teraz síce prebieha súdny spor o vypratanie bytu, avšak sama vlastníčka nejaví o tento spor ani o byt žiadny záujem.

Navrhovateľka bola podvodom uvedená do omylu a dôvodila to tým, že nemala dôvod ani vôľu byt predať, pretože iné bydlisko nemá, túto skutočnosť však súd pri súdnom konaní opomenul skúmať. Rovnako opomenul aj skúmať pri tak závažnom súdnom spore skutočnosť, že peniaze - 20000,00 EUR, ktoré mala za byt „dostať“, teda ak by ho v skutočnosti chcela predať, nemala k dispozícii, aby mohla dlhy splatiť. V skutočnosti chcela len pôžičku 5000,00 EUR na splatenie svojich dlhov - náklady spojené s užívaním bytu. To naopak rýchle uhradil odporca v 1. rade, aby byt získal bez dlhov a mohol ho následne predať za 40 až 60000,00 EUR odporkyni v 2. rade pani [REDAKOVANÉ], ktorá ale o byt nejaví záujem....

Súd nedostatočne vec posúdil, odmietol vykonať dôkaz a síce overiť súdnym znalcom podpis sťažovateľky na príjmovom pokladničnom doklade, ktorý nemal ani riadne náležitosti, najmä účel pre ktorý sa príjmový pokladničný doklad vydával a ani nebol podpísaný samotnou sťažovateľkou. Tento dôkaz bol súdom sťažovateľke odopretý s tým, že cena nehnuteľnosti nemá podstatný vplyv na určenie vlastníctva predmetného bytu a že súd rozhodne aké dôkazy ešte budú vykonané. Súd rozhodol, že dal preveriť psychické a rozpoznávacie schopnosti následkov konania sťažovateľky a to súdu stačilo aj napriek skutočnosti, že psychický stav sťažovateľky bol posudzovaný za úplne ich okolností a v kľudovom režime a nie v strese a v zhone, aký navodil odporca v 1. rade pri podpise

kúpnej zmluvy. Okrem toho dôvodil, že príjmový pokladničný doklad nie je v originále a nedá sa preto posúdiť.»

3. Sťažovateľka zastáva názor, že „*Okresný súd Bratislava II a rovnako aj Krajský súd v Bratislave pochybil a rozhodnutie o zamietnutí žaloby založil na nesprávnom posúdení veci a nedostatočnom vykonaní dôkazov.*“.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Touto ústavnou sťažnosťou sa domáhame, aby ústavný súd ak vyhovie našej ústavnej sťažnosti, uložil Okresnému súdu Bratislava II ďalej konať vo veci spis. zn. 17C/153/2012 tak, aby ochrana vlastníckeho práva sťažovateľky mohla byť realizovaná v súlade so ochranou základných ľudských práv a slobôd čl. 20 ods. 1 Ústava SR - zákona č. 460/192 Z. z. v platnom znení - najmä ochrany jej vlastníckeho práva pred jeho podvodným prevodom. Ochrany jej vlastníckeho práva k predmetnému bytu sa nemôžeme domôcť iným spôsobom.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

7. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). Inak povedané, každý návrh bez výnimky musí spĺňať všeobecné náležitosti. Všeobecné náležitosti sa týkajú formy a obsahu návrhu.

9. Uvedené platí osobitne v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom (resp. sú samy právne znalé, ako to je v tomto prípade).

10. Začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ovládané dispozičnou zásadou, ktorá prenáša procesnú zodpovednosť za podobu, v akej sa mu poskytne ústavno-súdna ochrana, na sťažovateľa. Práve sťažovateľ je povinný predložiť ústavnému súdu taký formálne správny návrh na začatie konania (sťažnosť), na základe ktorého bude ústavný súd pri predbežnom prerokovaní schopný utvoriť si úsudok o (ne)splnení procesných podmienok pre ďalšie konanie o sťažnosti.

11. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy...

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

12. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

13. Uplatňovanie citovaných ustanovení osobitnej časti zákona o ústavnom súde je úzko previazané so zásadou viazanosti ústavného súdu návrhom na začatie konanie. Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Z petitu sťažnosti musí ústavný súd jednoznačným a nezameniteľným spôsobom rozpoznať, aký verejnomocenský zásah má podrobiť ústavno-súdnemu prieskumu.

14. Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhuje vyslovenie porušenia svojho základného práva vlastníť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy, pričom nešpecifikuje rozhodnutie okresného súdu, ktoré žiada podrobiť ústavnému prieskumu, a ani jasne a zrozumiteľne neuvádza, akého rozhodnutia ústavného súdu sa domáha. Z odôvodnenia sťažnosti jednoznačne nevyplývajú konkrétne a jasné formulované okolnosti, ktorými sťažovateľka odôvodňuje porušenie označeného základného práva. Úlohou sťažovateľky domáhajúcej sa ochrany na ústavnom súde je presne identifikovať práva a slobody, ktoré boli postupom alebo rozhodnutím či iným zásahom orgánu verejnej moci porušené, ako aj jasne uviesť, proti komu sťažnosť smeruje a akého rozhodnutia sa domáha. Sťažovateľka tak musí urobiť v petite svojej sťažnosti, teda v tej jej systematickej časti, v ktorej prednáša svoju predstavu o výroku meritórneho rozhodnutia ústavného súdu. Vyžaduje to už spomínaný § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

15. Sťažovateľka však v petite svojej sťažnosti neučinila zadosť požiadavke formulovanej v predchádzajúcom odseku.

16. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyznačujúcom sa pri jeho začatí bezvýnimočným uplatňovaním už konštatovanej dispozičnej zásady nie je oprávnený „doplňať“ vlastným hodnotením sťažnosti ako celku taký petit sťažnosti, ktorý nespĺňa požiadavky kladené na jeho kvalitu zákonom o ústavnom súde.

17. Ústavný súd ďalej uvádza, že pri charaktere popísaných formálnych nedostatkov predloženej sťažnosti neprichádza do úvahy eventuálny procesný postup spočívajúci vo výzve právnej zástupkyňi sťažovateľky na odstránenie nedostatkov sťažnosti (§ 129 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde). Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

18. Pretože predmetná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje zákon o ústavnom súde, ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

19. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že ak by aj sťažnosť spĺňala všetky formálne požiadavky vyplývajúce zo zákona o ústavnom súde, bol by nútený odmietnuť sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie aplikujúc zásadu subsidiarity právomoci ústavného súdu, z ktorej vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho

základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že v právnej veci sťažovateľky rozhodoval Krajský súd v Bratislave v bližšie nešpecifikovanom konaní (prílohou sťažnosti je rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 Co 43/2015 z 28. júna 2016), proti ktorému však sťažnosť nesmeruje. V súvislosti s dátumom vydania rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave ústavný súd dodáva, že v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júla 2017